

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 coroane.

Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45. Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Un șir cu litere mărunte pentru întâia oară 30 fil, pentru a doua și a treia oară câte 20 fil.

Pentru inserate mai mari după învelală.

Maghiarii și românii

V

Spuneam, în articolul precedent, că România a plătit scump și amar greșala fatală de a nu fi înțeles, că *națiunea maghiară și română*, — cum zicea deputatul național Al. Roman, — *au o misiune comună providențială pe locul unde se atla*.

Dar maghiarii încă trebuie să se pătrundă de adevărul, că ei cu românii împreună au interese comune de apărare și o misiune comună de îndeplinit. Și deci cu contele Tisza împreună toți factorii și bărbaii conducători ai națiunii maghiare, cari voesc binele și fericirea patriei, trebuie să voască și să muncească pentru «depărtarea straturilor geologice suprapuse, ce în urma desvoltării istorice de veacuri, a întemperiilor, luptelor, suferințelor și neînțelegerilor acoper cu o scoară străină substratul omogen». Căci invazia României, cum se zice, avea ca scop eliberarea «fraților subjugăți» prin cucerirea Ardealului, dar cei cari cu toată hotărârea au protestat cu cuvântul și cu fapta în contra acestui fel de «eliberare» au fost tocmai «frații subjugăți», românii din regatul ungar, cari atât acasă, cum și pe câmpul de luptă, în tot timpul războiului au dat nouă dovezi strălucitoare, prin jertfele de sânge și de avere, despre nestrămutata lor credință și alipire către tron și patria ungară. Indemnurile și declarațiile categorice ale căpeteniilor spirituale ale poporului român caracterizează manifestările lui sufletești și simțământul său patriotic în fața războiului cu România. «România, zice corul episcopilor bisericii gr.-or. române din patrie, spre marea noastră durere a călcat făgăduiala de credință, a rupt pecelele contractului în chip perfid și a ridicat arma asupra acelor frați, cari de doi ani de zile luptă pe moarte și viață cu o vitejie ne mai pomenită împotriva dușmanilor monarhiei. Da, ei n'au ascultat porunca sângelui, n'au auzit chemarea tainică a fraților de o limbă și un sânge, de a ne da mână de ajutor, ca trupele regatului român să lupte alături cu noi împotriva dușmanului comun, care tinde la nimicirea patriei noastre și la sugrumarea neamului românesc...

«Acela, care cu vorbele vicleniei pe buze, cu dorul de jaf în suflet, vine în hotarele noastre, nu-i frate, ci cel mai păgân dușman, care pentru a-și împlini pofa sălbatică, își omoară frații și părinții. Da, frații de eri, azi prin voința și faptele lor păcătoase și nelegiuite s'au prefăcut pentru noi în cei mai mari și mai urgisiți dușmani, asupra cărora glasul sângelui și legea firei poruncește să-ți ridici brațul fără milă».¹

Iar în contra scopurilor de război ale antantei, pentru eliberarea diferitelor naționalități, și astfel și a românilor din regatul ungar, «de sub stăpânire străină», reprezentanții bisericești, corurile episcopale ale ambelor biserici românești și conducătorii chemați ai românilor de sub coroana sfântului Stefan, au respins în modul cel mai categoric afirmațiunea antantei, că românii din țările de sub coroana sfântului Stefan ar trăi sub stăpânire străină, declarând că poporul român ține morțiș la integritatea patriei sale ungare, și că nu voeste să știe de «eliberarea» trimbită cu atâtă viclenie. Că între aproape trei milioane români, admițând chiar că, se vor fi găsit 70—80 mii, după cum se afirmă din o parte, oameni slabi de înger, cari văzându-se fără apărare în fața dușmanului înarmat, fie din instinctul conservării, frica de moarte, fie în urma legăturii firești de sânge și de limbă, s'au alăturat inamicului patriei, săvârșind astfel voluntar ori involuntar crima trădării de patrie: această apariție fatală nu poate eclipsa, cu atât mai puțin desființa virtuțile cetățenești și patriotismul masei celei mari a poporului român, dovedite cu prisosință prin sacrificiile de sânge și de avere pentru tron și patrie. Cu aceasta nu voesc să acopăr sau să apăr păcatele trădătorilor, ci ca să arăt numai că nu e just, nici corect ca invazia României să se pună în socoteala poporului român, pururea credincios tronului și patriei ungare, pentru a aplica în contra lui măsuri excepționale de apărare. Căci dacă elementul românesc se prezintă ca un pericol permanent pentru statul ungar, cum s'a susținut din partea ministrului de justiție în comisia pentru dreptul electoral universal, atunci este eschis din capul locului orice apropiere și înțelegere între maghiari și români, și, deci nu rămâne decât una din două: ori Ungaria să supună România, urmând exemplul lui Sigismund Báthori, care cel dintâi a conceput și înfăptuit ideea unirei ungurilor cu românii, ocupând principatele române, Moldova și Țara Românească, cu titlul de principe al Ardealului, Moldaviei și Țării românești și al sacrului imperiu roman (regnum Transsilvaniae, Moldaviae, Valachiae transalpiniae et sacri Romani imperii Princeps), titlu care îl păstrară și următorii principi ardeleni: Andrei Báthori, Gavriil Báthori și Gavriil Bethlen.² Ori apoi, România va căuta a se pune și organiza sub stăpânirea casei de Habsburg, executând proiectul lui Mihai Viteazul, prezentat împăratului Rudolf, de a urmă și sprijini politica germană în Orient, și a supune împărăției austriace toate țările până la marea neagră.³ Politica aceasta însă a costat capul lui Andrei Báthori și al lui Mihai Viteazul.

¹ N. Bălcescu: Istoria românilor sub Mihai Viteazul, p. 96, 97. Kövári László: Erdély történelme t. IV, p. 64.

² N. Bălcescu ib. p. 422.

De aceea singura cale mântuitoare ce ne rămâne este: revenirea la politica propovăduită și urmată de marii patrioți Eötvös și Deák în chestia națională. Cine altfel cugetă, acela nu voiește pace, ci război perpetuu. Pentru că națiunea politică ungară se alcătuiește din naționalitățile conlocuitoare, cu toate particularitățile lor etnice: limbă, obiceiuri și tradiții, care înțelepții legiuitori dela 1868 li-au recunoscut și asigurat prin art. de lege 44 «despre egala îndreptățire a naționalităților», prin care le-au recunoscut totodată dreptul de a se putea cultiva și desvolta fiecare conform geniului său, tradițiilor și moravurilor sale.

Din această stare de drept creată naționalităților, statului ungar îi incumbă datoria de a sprijini și ajuta instituțiile culturale ale naționalităților: bisericele și școalele lor confesionale, căci prin cultura specifică a fiecărei naționalități se întărește și progresează cultura statului, cultura națiunii politice ungare, unită și nedespărțită. În direcția aceasta a lucrat cu multă abnegațiune și dragoste pentru cauză contele Stefan Tisza supuind, ca ministru prezident, chestia națională română unei discuțiuni parlamentare amănunțite, la care au luat parte toate partidele politice, ale cărei rezultat se reasumează în declarația solemnă a ministrului prezident, făcută în aprobările generale, că *politica națională maghiară stă departe de năzuința de contopire a raselor, în ce privește limba și sentimentul de rasă, în rasa maghiară*, zicând: «Noi recunoaștem concetățenilor noștri naționaliști drepturile lor foarte estinse pe terenul cultural, al cultivării limbei lor, pe terenul economic, și pe terenul susținerii individualității lor etnice».⁴

Iar un ilustru membru al parlamentului, căzut moarte de erou pe câmpul de luptă, Désy Zoltán, zicea în vorbirea sa rostită în chestia națională: «Cultura și desvoltarea economică sunt și ale mele ori a cui ar fi ele în această țară. În zadar vor să creadă singuraticile naționalități, că cu cultura lor lucrează în contra mea. Eu în numele statului maghiar mă bucur dacă se deschide această emulațiune, pentru că în aceasta numai statul maghiar poate fi învingător».

În contra acestor înalte și patriotice cugetări glăsuiesc ordonanțele mai

⁴ Ennek a vitának keretében pártkülönbösg nélkül kifejezésre talált minden irányadó ember részéről az, hogy ilyen beolvasztási törekvés, a magyar nemzeti politikától távol áll... Az országban lakó nemzetiségi polgártársainknak nagyon kiterjedt jogait ismerjük el kulturális téren, nyelvük ápolása terén, gazdasági téren, etnográfiai egyéniségük fenntartása terén... (Vezi ziarul despre ședința dietei din 20 Martie 1914).

⁵ A kultúra, a gazdasági fejlődés, az mind a magamé, akárki is ebben az országban. Hiába hiszik azt egyes nemzetiségek, hogy a kultúrájukkal ellenem dolgoznak. Én a magyar állam nevében örövendek, ha ez a verseny megnyílik, mert ebben győztes csak a magyar állam lehet. (Vezi ziarul despre ședința dietei din 12 Martie 1914).

nouă ale puterii de stat, prin care, deși nu se desființează dreptul bisericii de a-și susține școalele sale confesionale, susținerea acestora însă se face iluzorică și chiar imposibilă în urma retragerii ajutorului de stat, și astfel fără școală proprie, iluzorică și imposibilă se face și desvoltarea culturală și etnică a poporului român. Este adevărat că de data asta s'a plănuțit statificarea școalelor confesionale numai în așa numita zonă culturală din comitatele dinspre granița României, dar cine garantează că acțiunea începută se va opri aci, și apoi de ce să fie lovită, prin suprimarea focarelor sale de cultură, tocmai populațiunea care mai mult a îndurat nenorocirile războiului, și al cărei păcat neiertat pare a fi vecinătatea sa cu regatul român, căci ori-cum se vor schimba și muta granițele politice, granițele etnografice rămân aceleași.

Și în fine, statificarea școalelor pe întreaga linie va da doar mai multă garanță pentru cultivarea și întărirea simțământului patriotic în popor, ca școala confesională? În privința aceasta primatul Ungariei, cardinalul Csernoch, face următoarele constatări și declarațiuni importante: «Prin statificarea generală statul ungar ar aduce serviciul cel mai mare dușmanilor săi, pentru că ar respinge dela sine sprijinul acelora, cari clădesc patriotismul pe fundament mai adânc moral, decât statul însuși, și cari prin duhul școalelor proprii înrăuresc și duhul școalelor statului...

«Interesul limbei naționale (maghiare) să nu amăgească pe nimenea. Cunoașterea limbei naționale este interes important și element prețios de consolidare pentru stat. *Dar limba nu este totul, și nu este singură ea de însemnătate în educația cetățeanului unui stat. Trebuie să câștigăm sufletul, inima, pe seama statului ungar.* Centrul tuturor sentimentelor este inima, prin urmare și a sentimentelor de patriotism și naționalitate».⁶

Acum mai ales când România și-a luat pedeapsa meritată pentru perfidia și prostia ce a săvârșit, și

⁶ Vorbirea de deschidere a primatului Dr. Ioan Csernoch, rostită la 21 Martie 1918 în adunarea generală a societății «Szent István társulat». «Katholikus Szemle», fasciculul IV din Aprilie 1918: «S-mivel az egyház tudja, hogy éppen az ő iskoláiban nevelődik és működik a romboló irányzatokkal szemben leginkább ellenálló elem, éppen a magyar állam belső békéjének és erejének érdekében minden erővel fogja iskoláit megvédeni.

«Az általános államosítással a magyar állam a legnagyobb szolgálatot tenné saját ellenségeinek, mert ellökné magától azok támogatását, a kik mélyebb erkölcsi alapon építik föl a hazafiságot, mint az állam maga, a kik iskoláik szellemével az állami iskolák szellemét is befolyásolják...

«A nemzeti nyelvnek érdeke meg ne tévesszen senkit. A nemzeti nyelv tudása fontos érdeke és jelentékeny összetartó eleme az államnak... De a nyelv nem minden és nem is az egyedüli fontos az állampolgári nevelésben. A lelket, a szívet kell megnyerni a magyar állam számára. Az érzelmek központja a szív, a hazafias és nemzetiségi érzelmek is».

granițele regatului ungar s'au întins până pe teritoriul țării românești, guvernul maghiar ar face o mare și ireparabilă greșală politică, dacă față cu poporul român din patrie tocmai acum ar pune în aplicare măsuri excepționale, fie și numai parțiale, căci procederea aceasta ar avea aparența că soarta românilor din Ungaria e legată de soarta României. Chestiunea națională deci trebuie reluată acolo unde a lăsat-o contele Tisza, în ședința parlamentară dela 20 Martie 1918, când din seria discursurilor urmate asupra ei, a tras următoarele concluziuni îndrumătoare atât pentru maghiari, cât și pentru români:

«Discuția o încheiăm azi, dar rezolvirea problemei practice va sta și pe mai departe înaintea noastră. După părerea mea, nu prin alte schimburi de idei, nici prin alte convorbiri, — acestea sunt terminate, — dar problema stă înaintea noastră, pentru că să servim mai departe această cauză și pe terenul vieții de toate zilele. Guvernul va servi cauza aceasta prin aceea că — nu voiesc să repetez acum tot ceea ce am înșirat detaiat — că tot ceea ce poate fi în acord cu politica națională maghiară, ba ce e mai mult, favorabil politicii naționale, dar totodată împlinește și oarecare dorințe și pretensiuni juste ale cetățenilor noștri nemaghiari: toate acestea se va nizuși a le realiza, și peste tot se va nizuși să ajungă acolo, ca ori-care cetățean al acestei țări, cât e posibil, să se simtă bine în această țară, și cât e posibil să se poată mișca liber în privința economică, culturală și etnografică.

«In aceste nizușite ale noastre trebuie să ne vină în ajutor societatea maghiară. Căci politica păcii, a înțelegerii, numai atunci poate aduce roadă, dacă și națiunea maghiară, totalitatea societății maghiare, va ști să exercite o putere atractivă, va ști să fie punctul central de gravitate, și dacă nu va respinge dela sine pe aceia, cari nu se desfac, dar putere atractivă nu exercită asupra lor.

«In fine la aceasta mai vine și conlucrarea cetățenilor nemaghiari ai acestei țări. Să se cugete, că purtarea lor dușmănoasă e o slăbire pentru statul ungar, și poate fi și o pagubă, năcaz, pericol, dar în tot cazul lucru fatal pentru ei înșiși. Să se cugete că statul milenar maghiar în tot cazul va avea atâta putere, de a putea să termine cu dușmanii lui interni; aceasta va fi o necesitate tristă, dar dacă ne-ar și ajunge vre-o lovitură, mai întâi vom termina munca noastră cu aceia, cari se află în șirele dușmanilor statului național maghiar.

«Eu îmi termin așa dară cuvintele mele cu accentuarea păcii, dar cu a acelei păci, a cărei condiție fundamentală e încrederea, dragostea; încrederea și dragostea între maghiari și nemaghiari; încredere, dragoste, cinste și alipire față de statul milenar național maghiar.»*)

Alegere de mitropolit la Blaj

Sinodul electoral mitropolitan s'a întrunit Joi, în 9 Mai n. 1918, în catedrala Blajului, sub conducerea episcopului Orăzii Dr. Demetriu Radu, și în prezența comisarilor regiști Gavril Ugon și Iosif Siegescu.

Rezultatul votării este:

A întrunit cele mai multe voturi vicarul capitular Dr. Vasile Suciu. In locul al 2-lea: Dr. Iuliu Hossu, episcopul Gherlei. In locul al 3-lea: Dr. Valeriu Frențiu, episcopul Lușului.

* Ziarul dietei despre ședința dela 20 Martie 1914.

*) Vezi Nrii Tel. Rom.: 17, 36, 38 și 41 a. c.

Noul program al guvernului ungar

In conferența partidului constituțional 48-ist, ținută în 7 l. c. seara, ministrul președinte Wekerle, încredințat acum a treia oară cu formarea cabinetului, și-a dezvoltat programul zicând următoarele:

Noul guvern ungar stă, ca și până aici, pe baza programului, cu care la timpul său venise la putere, și pe temeiul căruia s'a înființat partidul constituțional 48-ist.

Cu raport la dreptul electoral, s'au luat înțelegeri care, așa speră, au să se realizeze.

Proiectul de lege va suferi, în două locuri, schimbări fundamentale.

In primul paragraf se va introduce condiția domiciliului stabil. In paragraful al doilea se statorește, că drept de vot are persoana, care a terminat patru clase primare și știe ungurește, sau care a terminat șase clase primare. (Va să zică în felul acesta ar fi înlăturată «primejdia» naționalităților!)

A doua schimbare fundamentală se rapoartă la cei *decorați cu Crucea Carol*. Și anume: Decorații minori primesc drept de vot, dacă întrunesc celelalte condiții generale; asemenea și decorații minori, cari știu citi și scrie, și cari contribuie la întreținerea familiei. La decorații majoreni ai Crucii Carol sânt hotărâtoare, pentru obținerea dreptului de vot, condițiile statore în general.

Modificările acestea au să reducă, după părerea prim-ministrului Wekerle, în măsură foarte neînsemnată numărul alegătorilor.

Vorbitorul zice, că trebuie să se urmeze o politică a înțelegerii, căci aceasta se impune prin chestiunile vitale atât ale politicii interne, cât și ale celei externe. Guvernul n'are în programul său numai largirea dreptului electoral, ci și alte probleme, care privesc întreaga viață de stat și socială. Programul, în puterea căruia s'a format partidul, rămâne fără schimbări atât cu raport la dezvoltarea vieții sociale, culturale, economice și naționale, cât și cu raport la chestiunea armatei. Ar fi foarte de regretat, zice ministrul președinte Wekerle, dacă pentru o cauză relativ neînsemnată căile noastre s'ar despărți! Arma disolvării camerei stă la dispoziția guvernului minorității. Guvernul însă a luat asupra sa, să ducă la îndeplinire nu numai dreptul electoral, ci un întreg program de muncă, și în acest scop a primit împuternicirea disolvării. Cere, în sfârșit, ca partidul să-l sprijinească și mai departe.

După vorbirea prim-ministrului, s'a ridicat deputatul Nicolae Zboray (fost membru al partidului popular) și a prezentat un proiect de rezoluție, în care se declară că partidul nu are încredere în noul guvern Wekerle, deoarece s'a depărtat dela principiul stabilit în acordarea dreptului de vot.

A urmat o desbatere mai lungă, în cursul căreia, între alții, contele Iuliu Andrássy și contele Albert Apponyi au refuzat să sprijinească mai departe cabinetul Wekerle. Proiectul de rezoluție al lui Zboray este respins cu 46 contra 43 de voturi.

In cursul votării a stăpânit o dispoziție agitată. Este posibil, ca în sinul partidului guvernamental să se ivească o desbinare pe tema largirii dreptului de alegere.

Frontiera nouă

Despre hotarele stabilite, prin pacea dela Cotroceni, între monarhia austro-ungară și România, se comunică următoarele amănunte:

Scopul principal, la satorirea frontierei ungare prin tratatul de pace dela București, eră ca apărarea strategică a hotarelor Ungariei să fie mai ușoară și mai sigură.

Ungaria a primit pretutindeni punctele cele mai înalte ale lanțului de munți. Noua frontieră spre sud apără, afară de aceasta, Poarta de fier și ținutul minelor dela Petroșeni. Hotarul nou, în jos de Dunăre, se lărgeste cam cu 20 kilometri și va fi în vecinătatea Cladovei, care probabil se va da Bulgariei. Granița se întinde de aici spre nord și cade cu vreo 5—10 kilometri mai departe de hotarul actual.

Spre sud de ținutul minelor dela Petroșeni și dela pasul Vulcanului, largirea frontierei este mai însemnată. Noua frontieră, dela pasul Surducului, este în linie atmosferică de vreo 14 kilometri. In urmare, noul hotar dela Petroșeni cade la o distanță de peste 22 kilometri.

Schimbare însemnată de hotar s'a făcut la Turnu-roșu și în valea Oltului.

Împrejurul Brașovului, rectificarea gra-

nițelor s'a săvârșit în tot locul cu luarea în posesiune a înălțimilor.

Predealul este al Ungariei. Sinaia rămâne a României.

Cea mai importantă schimbare s'a petrecut în Săcuime, unde largirea hotarului este cam de 15 chilometri.

Intru apărarea Bucureștiului s'au luat asemenea măsuri însemnate. Cernăuțul cade la depărtare de 30 kilometri de noua frontieră.

Catehizația la școalele străine

— Reflexii de actualitate —

de Dr. Nicodim Cristea

O cestiune cardinală de educație, spre care se îndreptează atențiunea oamenilor de inimă, este fără îndoială problema gîngă a catehizației elementelor tinere, înscrise la diferite școale străine.

Importanța acestei chestiuni iese la iveală îndeosebi azi, când se agravează tot mai mult situația învățământului și ies la suprafață multe curente potrivnice duhului tradițional bisericesc, încercând a submina temelile de granit ale bisericii lui Hristos.

In fața acestor două momente de o importanță capitală pentru viitorul nostru se impune lămurirea alor două întrebări:

1. Care sunt neajunsurile catehizației acesteia?

2. Cum s'ar putea sana aceste neajunsuri?

Catehizația la școalele străine își are neajunsurile speciale, peste cari nu-i iertat să trecem fără a ne gândi serios la înlăturarea lor. Și anume:

Catihetel dela școalele neconfesionale își desvoaltă activitatea de educator fără a fi sprijinit în stăruințele sale cu deplină înțelegere din partea întregului corp învățătoresc sau profesoral. Mulți dascăli sau profesori uită scopul principal al învățământului: creșterea de cetățeni religioși morali, și astfel în nenumărate cazuri abandonează cu desăvârșire principiul concentrării învățământului în jurul religiunii, ca cel mai însemnat obiect de studiu.

Pe lângă aceasta se ivesc dascăli, cari consideră de merit deosebit a contrabalansa munca grea a catihetului prin aruncarea de vorbe nepotrivite la adresa preoților și a diferitelor așezăminte ale bisericii noastre, — prin ceea ce contribuie indirect la demoralizarea tineretului.

Se mai adaugă la aceasta faptul că mulți nu îngrijesc de ajuns în alegerea gazdelor dela oraș cărora le încredințează, supravegherea odraslelor lor, crescute cu atâta îngrijire până la părăsirea căminului părintesc. Nu e mirare deci, dacă mediul nou, atât școala cât și familia, în care ajung băieții dați la școale străine, sânt cu totul neprielnice educației sănătoase, care așteptăm să se dea generației tinere.

O mare piedecă în punerea pe baze solide a educației religioase morale este importanța minimală ce se dă studiului religiunii prin faptul, că i se asigură numai o oră pe săptămână, pe când celorlalte confesiuni li se dau 2 ore pe săptămână. In astfel de condiții, este cu neputință a ne aștepta la rezultate îmbucurătoare.

Tot aci se poate înșira o altă dispoziție neexplicabilă din punct de vedere a timpului risipit fără rost. Orđinațiunile școlare pretind adevărat se țină orele de catehizație la fiecare școală de stat separat, indiferent, că sânt mai puțin de zece elevi, sau mai mulți.

Se întâmplă deci, că catihetel ține la săptămână 4 ore de catehizație la 4 școale, cu 12 elevi; pe când logica sănătoasă cere să se concentreze elevii dela 4 școale în 2 școale și astfel să ni se dea prilej a avea cel puțin 2 ore la săptămână în fiecare școală aleasă a fi centrul alor două școale.

La multe școli lipsește controlul strict al directorilor în privința cercetării regulate a orelor de religie; prin urmare elevii în deosebi cei ce nu știu limba noastră, neglija orele fără a fi disciplinați după adevărat pentru transgresiunea aceasta.

Mare greutate pricinuește catihetilor noștri lipsa de manuale potrivite și sărăcia de îndrumări catihetice din partea celor mai competenți profesori în materia aceasta. Să nu ne mire deci faptul, dacă fie-care catihet de azi porcede după cum li dictează conștiința și li eartă puterile și împrejurările.

Eată câte-va neajunsuri ale catehizației la școalele străine. Acum să dăm un răspuns scurt referitor la înlăturarea acestora.

Fiind chestiunea aceasta foarte importantă pentru viitorul nostru de buni creștini, n'ar strica dacă forurile superioare bisericești, Sinodul și Consistoriul, ar lua între-

desbaterile cele mai urgente rezolvarea gravaminelor înșirate mai sus, făcându-se pași necesari și la înaltul guvern, ca astfel să ajungă cât mai curând la cea mai fericită soluție în privința catehizației.

Totodată află de sosita clipă unei constătuiri a catihetilor și profesorilor, cari s'au ocupat mai serios cu catehizația în genere, pentru a se discuta problema multilaterală a educației în duh creștinesc a generației de mână.

In fine cred, că se ține de datorința tuturor celor ce au muncit pe terenul acesta și s'au ocupat temeinic cu cestiunea catehizației, să ia condeiul și să-și spună cuvântul de mult așteptat în materia aceasta.

Dela sate

— † Un țăran înțelegător —

Ni se scrie:

In 9/22 April a trecut la cele veșnice vestitul primar comunal al Rogozului: Alexandru Pop, în etate de 61 ani.

Inmormântarea i-a oficiat-o P. O. D. protopresbiter Andrei Ludu, împreună cu alți 7 preoți din tractul Cetății de peatră.

Fie iertatul Alexandru Pop fusese om cu puțină școală, dar înzestrat dela fire cu multă deșteptăciune. Rămas orfan încă din fragedă copilărie, juneța i-a fost împreunată cu multe năcazuri și lupte. Ajuns la etatea bărbăției, prin strădanie neobosită s'a recules și a ajuns om de seamă. Vreme de 37 de ani a fost fără întrerupere primar comunal, la început temut și neînțeles de poporul din Rogoz.

Sub înrăurirea oamenilor noștri de bine însă, și îndeosebi a distinsului bărbat Dr. Gavril Buzura, avocat în Lăpușul-unguresc și deputat sinodal și congresual, Alexandru Pop se schimbă în om înțelegător și sprijinitor al tuturor acțiunilor de bine obștece.

Din vremuri îndepărtate fusese membru în comitetul și în urmă în epitropia parohială din Rogoz; membru în sinodul și comitetul protopresbiterial al Cetății de peatră, și membru fundator și în comitetul de supraveghiere al institutului de credit și economii «Lăpușana» din Lăpușul-unguresc.

Glasiului chemător și convingător li urmă todeauna cu faptă demnă. Dispozițiile sale testamentare ne înfățișează icoana adevărată a bărbatului, de inimă: 42.000—cor. le-a închinat bisericii sale, și anume:

Bisericii gr. or. române din Rogoz 20.600 cor.

Bisericii gr. or. române din Lăpușul-unguresc 10.000 cor.

Bisericii gr. or. române din Rohia 1.000 cor

Fondului cultural arhidiecezan 400 cor.

Fondului Orfelinatlui arhidiecezan 10.000 cor.

Drept pildă grăitoare și de urmat servească frunțașilor din popor dania testamentară a acestui țăran cu nume veșnic, și de îndemn și datorință intelectualilor neamului de-a fi paznicii și îndrumătorii neobosiți ai poporului nostru în toate împrejurările.

Albumul de război

Al regimentului nostru de casă, al regimentului de artilerie campestră Nr. 16. (Feldartillerieregiment Nr. 16.)

Ceeace au prestat conducătorii noștri, ofițeri și soldați ai regimentului nostru, începând cu prima zi de război, apoi faptele regimentului și ale eroilor săi, toate acestea vor fi eternizate în mod demn în albumul de război al acestui regiment.

Albumul va fi prin urmare o carte de amintiri, care pe deoparte va reda fidel farmecul întâmplărilor și păcăniilor, iar pe de altă parte va fixa gloriosul rol jucat de regimentul nostru în timpul campaniei.

Reușita va fi completă, fiind interesantul material precum și reproducerile fotografice culese de martori oculari, adevărat de persoane care au luat parte la acest război.

Pe lângă însemnările zilnice, aranjate pe scurt în mod cronologic, albumul va cuprinde comunicări interesante de lupte, povestiri plăcute, păcănii din război, mai departe anecdote din viața de pe câmpul de luptă, istorisirii, impresii despre popoare și ținuturi, unde s'au întâmplat luptele glorioase ale ostașilor noștri, în fine vor fi înșirate diferite fapte eroice (istoria decorațiilor) ș. a.

Nu vor fi dați uitării nici fiii poporului nostru, cari și-au vărsat sângele pentru binele patriei și, drept amintire pioasă și demnă de faptele lor, eroii aceștia vor fi nemuriți în acest album prin reproducerea portretelor și al necrologelor

lor. Deosebită atenție se va da și bogatelor reproduceri și tablouri fotografice. Menirea lor va fi a reda diferite pozițiuni și câmpuri de luptă, apoi viața din front în cursul luptelor, și în vremuri de liniște, în sfârșit ținuturi și orașe de însemnătate istorică.

Din bogatul material de tablouri nu vor lipsi interesantele serbări și ceremonii împreunate cu decorarea eroilor, și nici reproducerile care ne înfățișează inspecții ale armatelor din partea domnitorilor precum și a altor dignitari militari.

Ca urmare a acestor reproduceri vor fi înșirate sutele de fotografii ale soldaților regimentului decorați, sau căzuți în luptă, precum și ale aceluia care au ajuns în captivitate, sau cari au dispărut.

Această carte de amintiri va reoglindi suferințele și bucuriile, prin care au trecut ostașii noștri în acest război grozav. Servind drept mângâiere atât camarazilor, cât și aparținătorilor celor căzuți în luptă, credem că procurarea acestei cărți va afla răsunet în întregul cerc de completare militară din care se recrutează soldații acestui regiment, și putem afirma aproape cu siguranță, că nu va fi așa zicând nici o familie, a cărei soartă să nu fie în legătură cu soartea regimentului nostru.

În interesul perfecționării albumului sânt rugați toți aceia, cari au luat parte la gloriasele lupte și învingeri ale regimentului, să trimită eventualele însemnări făcute, apoi reproduceri fotografice, precum și istoria și fotografia celor căzuți și dispăruți, spre a fi publicate și eternizate în acest album. (Albumul apare în limba română și germană. Red.)

Adresa este: Cancelăria albumului de război Erzatzbatterie F. A. R. 16. în Belgrad-Topcider.

Notăm, că atât fotografiile, cât și notițele respective însemnările primite vor fi retrimise îndată după decopiere.

Redacțiunea albumului.

Contribuiri pentru orfelinat

1. «Albina», institut de credit Sibiu, rata a III-a, 10,000 cor.
2. «Grănișorul», Dobra, 100 cor.
3. «Geogeană», Geoagiu, 100 cor.
4. Fruntașul nostru Alexandru Pop, fost primar în Rogoz, tractul Cetății de peatră, trecut la cele vecinice în la 9/22 April a. c., — după cum ni se scrie, — a testat orfelinatului nostru 10,000 cor., 5000 cor. în numerar, și 50 acții dela «Lăpușana». Acest vrednic credincios fiu al bisericii noastre a mai testat locul pe care se zidește acum biserica din Rogoz, și la moartea sa 20,600 cor. pentru terminarea zidirii. Alte 10,000 cor. pentru nou zidindă biserică din Lăpușul unguresc. — Iată o nouă manifestare puternică a simțului de jertfă pentru biserică, venită din părțile cele mai expuse ale arhidiecezei.

Știrile zilei

Ziua natală a suveranei. Maiestatea Sa Impărăteasa și Regina Zita, atât pe timpul când era moștenitoare a tronului, cât și ca suverană a dat numeroase dovezi de interesul viu ce-l poartă pentru locuitorii Ardealului, atinși de nenorocirile războiului. La stăruințele Sale s'au distribuit cam o sută de mii de haine, 50 mii de ghetă între copiii refugiaților, precum și o mare cantitate de alimente. Maiestatea Sa a primit protectoratul asupra mai multor societăți filantropice, în scop ca prin interesarea Sa directă de mersul acestor societăți, să le îndemne la o lucrare cât mai spornică.

Ziua nașterii Maiestății Sale, 9 Mai (26 April) s'a serbat în toată țara cu deosebită bucurie.

În biserica noastră catedrală din Sibiu s'a ținut serviciu divin, la care au participat elevii și membrii corpului profesoral ai seminarului «Andreian». Serviciul divin a fost oficiat de I. P. C. Sa Dr. Eusebiu R. Roșca, arhimandrit, director seminarial, citind rugăciunea de cerere și mulțumită pentru sănătatea Maiestății Sale Impărătesei și Reginei Zita.

Predică în catedrală. La Dumineca Tomii va predica în catedrala din Sibiu diaconul Dr. Gheorghe Comșa.

Festivități la Caransebeș. Luni s'a făcut la Caransebeș desvelirea statuei Reginei Elisabeta în prezența arhiducelui Albrecht ca reprezentant al domnitorului Carol, asemenea și inaugurarea monumentului ridicat în memoria profesorilor și elevilor dela liceul caransebeșan, morți cu moarte de erou. Statuea și monumentul acesta sânt opera sculptorului Horvay.

Au participat la serbări și episcopii români Dr. Cristea al Caransebeșului și Dr. Frențiu al Lugosului.

Reprezentantul regal, Arhiducele Albrecht, a fost primit în mod impozant din partea notabilităților bănățene. Cuvântul festiv s'a rostit de către comitele suprem Dr. Oliver Eötvényi. A răspuns Arhiducele, scoțând la iveală jertfele poporului aduce pentru apărarea tronului și a patriei, și îndeosebi fidelitatea neclătită și tradițională a grănișerilor. Cuvintele tinărului Arhiduce au produs însuflețire extraordinară. Ovațiuni nesfârșite au însoțit pretutindeni persoana înaltului reprezentant al domnitorului nostru. După înțonarea unui cor ocazional, «Imnul Elisabetei» de Aurel Kern, a vorbit directorul liceului Kalkbrenner.

A urmat apoi festivitatea la monumentul eroilor liceului, unde Arhiducele s'a întreținut pe rând cu profesorii și tinerii chemați la arme.

La amezii, prezidentul comunității de avere, Octav Bordan, a dat o masă festivă în onoarea Arhiducelui. După amiază s'a inaugurat noul palat al liceului. A cuvântat comitele suprem și alții, cărora le răspunde iarăși Arhiducele într-o vorbire călduroasă, primită cu aclamațiuni uriașe.

Sfârșindu-se festivitățile, la care guvernul era reprezentat prin contele Aladár Zichy, Arhiducele Albrecht a plecat spre Orșova.

Desertarea pisonierilor. Poliția orașului Sibiu artage din nou atențiunea publicului asupra faptului, că este interzis sub urmări aspre a da mână de ajutor pisonierilor de război fugiți, a-i ascunde, a le da cvartir, proviziune și haine. Fiecăruia se impune datoria să anunțe orice caz de asemenea natură. Celce prinde un pisonier care a fugit sau face posibilă prinderea lui poate să ceară premiul stabilit.

E oprită folosire sămănăturilor verzi. Guvernul ungar oprește a se folosi sămănăturile verzi ca nutreț sau altă asemenea întrebuințare. Numai atunci se poate face abatere dela această opreliște, când din cauze elementare sămănăturile nu se mai pot desvolta pentru seceriș, sau în cazul când teritorul trebuie sămănat cu alt ceva, ori a fost sămănat pentru a produce nutreț verde.

În amintirea unei preotese vrednice. Cucernicul paroh Constantin Oancea din Cloara de jos, cu scop de a eterniza memoria mamei sale iubite Xenia Nicolae Oancea, preotesea, a binevoit a dăruir cor. 20 la Fondul Andrei baron de Șaguna pentru ajutorarea cu preferință a văduvelor și orfanilor eroilor noștri căzuți pe câmpul de onoare. Pentru prinos, implorând odihnă lină decedatei și mângâiere celor îndurerțați, exprimă sincere mulțumite: Vic. Tordășianu, prezidentul Reuniunii meseriașilor sibieni.

Moartea unui scriitor. Unul dintre scriitorii francezi, mult citiți în jumătatea a doua a veacului trecut, George Ohnet a încetat din viață. Romanele și piesele sale teatrale s'au tradus în toate limbile Europei. Astăzi însă nu mai au trecerea de odinioară.

Contribuiri pentru sanator. În scopul clădirii sanatorului pentru tuberculoși au dăruit în răstimpul dela 26 April până la 3 Mai a. c. următorii: deputatul Rudolf Brandsch 20 cor; Personalul tipografiei Frideric Roth 41 cor; Iuliu Gottreich și soția 10 cor; Vilhelm Zach 59 cor. 40 fil; Carol Schwarz 20 cor; 1% contribuiri benevole 13 cor. 7 fileri. Direcțiunea exprimă mulțumită pentru aceste contribuiri.

Dăruiri se primesc cu mulțumită și în viitor la Cassa de asigurare a muncitorilor din cercul sibian, piața Zeughof 5 și 6.

Apol. Având în vedere faptul, că în împrejurările actuale, absolvenților din anul școlar 1907/1908 ai seminarului arhidieceșan «Andreian», secțiunea teologică din Sibiu, ne este imposibilă revederea fixată pe 3/16 Mai 1918, îmi iau voie a ruga pe frații colegi, să amânăm revederea. În schimbul speșelor, ce le-am avea azi cu întruinirea, propun ca în-am-o contribuțiune de cel puțin 20 cor. să înființăm un fond, din ale cărui 1/2 interese să se premieze anual din partea societății de lectură a elevilor din secțiunea teologică cea mai bună lucrare cu subiect teologic a elevilor din cursul ultim.

Fondul va fi administrat de On. Direcțiune seminarială. Contribuțiunile rog să se trimită la adresa On. Direcțiuni

În speranța, că toți frații vor adera la propunerea mea, trimit tuturor cel mai cald salut frățesc.

Brașov, în 30 April 1918.

Petru C. Debu, preot ort. rom.

Prețuri. La un târg din orașul Cegléd s'a vândut o trăsură completă (caleasă și doi cai înhămați) cu prețul de șazeci de mii de coroane. Cumpărătorul este unul dintre milionarii războiului. — Un ficat de găscă greu de 1 kg și 35 deca, s'a vândut în Budapesta cu o sută de coroane. Găsca întreagă a costat trei sute de coroane.

Opreliștea duelului. Maiestatea Sa Monarhul, cu câteva luni înainte, oprise duelul în armată. Acum se anunță că această opreliște s'a modificat, într-o câva; în cazuri inevitabile adevărați ofițeri își pot lua satisfacție prin arme. Cazurile de felul acesta le va stabili totdeauna o comisie.

În amintirea lui Marx. Muncitorimea din Budapesta și alte locuri a sărbătorit în 5. I. c. memoria unui profet al ideilor internaționale, a filosofului și revoluționarului Carol Marx. Născut în Trier, la anul 1818, Marx a declarat război ordinii sociale existente. După părerea sa numai masele, clasele, au însemnătate în istorie. A făcut o proclamație cunoscută, în care a chemat la unire pe toți proletarii lumii. Profesa ideea că numai munca are valoare și astfel e dușmanul capitalului. Despre aceasta a publicat o mare lucrare numită: *Das Kapital*.

Chestia ucraineană în parlamentul german. În comisiunea apicală a parlamentului german s'a discutat chestia ucraineană. S'a cetit o telegramă a baronului Mumm, ambasador german la Kiev, din care se face evident că schimbarea guvernului din Ucraina a fost imperios reclamată. Membrii noi ai guvernului sunt oameni dornici de muncă și cu alte vederi politice. Toți miniștrii s'au obligat a reprezenta ideile politice ale hatmanului Skoropadski, care este germanofil declarat. Guvernul nou propagă ideea susținerii independenței naționale a Ucrainei și a unei legături mai intime cu puterile centrale mai ales cu Germania. Orce aspirație rusească și polonă se abandonează. În cabinet nu este nici un polon.

Esperanto la universitatea din Peking. Neue Zürcher Zeitung anunță că universitatea chineză națională din Peking a luat între obiectele de învățământ și limba esperanto. Cursul prim e cercetat de aproape 300 studenți. În timpul mai nou s'a făcut propunere ca în școalele medii și superioare ale Suediei să se introducă această limbă.

Dela «Reuniunea română de înmormântare din Sibiu». La Reuniune au fost primiți următorii membri noi, cu taxa de 2 cor. pentru înscriere și cu taxa de câte 60 bani după cazurile de moarte viitoare, și anume: Nicolae Popa, măiestru croitor, Ștefan Vlad, măiestru cîmar și soția sa Varvara n. Baranyai (Sibiu), Aurelia Pașca n. Pitic, soție de primar, (Scărișoara) și Ana Modran n. Bucurenciu, (Bungard). Ajutoare statutare s'au plătit după membrii răposați: Petru Stoica, econ., fost membru în direcțiunea Reuniunii, Anica Muntean, Elena Chirca n. Șerban și Ioan Ișan, cu cari numărul membrilor decedați din sinul Reuniunii a ajuns la 349. După ce Petru Tălmăcean nu mai poartă slujba de Incasator, Reuniunea a însărcinat cu încasarea taxelor pe domnul Ioan Sandi, cursor de de librărie din Sibiu. Membri noi se primesc la cassarul Timotei Popovici, prof., (Str. Cisnădiei Nr. 7, etaj). Cu scop de a putea controla plățile făcute la Reuniune, membrii vechi sânt rugați a-și prezenta sau a trimite prin dl Sandi cărțile de membri la numitul cassar. Pentru biroul Reuniunii: Vic. Tordășianu, prezident.

Teatre în Sibiu

Teatrul orașului. Director: Leo Bauer. Sâmbătă, în 11 Mai: *Vagabonzii* (Die Landstreicher), operetă.

Duminecă, în 12 Mai, d. a. la 3 ore: *Imprejurul iubirii*. Seara: *Vagabonzii*, a doua oară.

Luni, în 13 Mai: *Unchiul Bernhard*, comedie în 3 acte.

Începutul la: 7 1/2 ore seara.

Teatru cinematograf. Apollo, Strada Schewis. Directoară: D-na Emil Tóth.

Sâmbătă și Duminecă, în 11 și 12 Mai: *Mame franceze*, în primul rol cu Sarah Benhard.

Luni, în 13 Mai: *Gloria*.

Începutul la: 7 și 9 ore seara.

Cărți și reviste

Carte de bucate. A apărut tocmai acum *partea III*, cu totul nouă, din cartea de bucate *Poftă Bună*, de Zotti Hodos. Noul volum cuprinde: rețete de supe, asiete, sosuri, legume, fripturi, pastete, *prăjituri, bombe, timbale, înghețate, bomboane* beuturi, *sandviciuri* ș. a.

Se arată cum se întocmește o masă de nuntă, cu *menuurile* potrivite. Bucatele, după rețetele acestea, se pot ușor pregăti și acasă. — Cartea, de 160 pagini, costă 3 coroane. Se poate comanda dela autoară în Sibiu, și dela Librăria Arhidiecezană.

Nr. 38/1918. Com. centr. elect.

Publicațiune

Subscrisul comitet central electoral aduce la cunoștință publică, că:

1. listele provizorii ale tuturor alegătorilor de deputați dietali din cele 3 cercuri ale comitatului Szeben pentru anul 1919, împreună cu lista celor șterși, se expun spre vedere publică în sediul cercului electoral, și adevă:

a. lista provizorică electorală a cercului electoral Szászsebes la casa orașului Szászsebes;

b. lista provizorică electorală a cercului electoral Szelistye la casa comunală din Szelistye;

c. lista provizorică electorală a cercului electoral Ujgyház la casa comunală din Ujgyház;

2. lista provizorică electorală a orașului Szászsebes, împreună cu lista celor șterși, la casa orașului Szászsebes; listele singuraticele comune mari, împreună cu lista celor șterși, în cancelariile comunelor respective, iar listele comunelor singuratice mici, împreună cu lista celor șterși, în cancelariile notariatelor cercuale respective, dela 16 Mai 1918 până inclusive la 14 Iunie 1918.

Fiecare poate lua în acest timp dela 8—12 ore a. m. informațiuni în listă, în prezența unui membru sau a unui autorizat al primăriei comunale (magistratului), iar în zile de lucru dela 2—6 ore d. a. pot lua copii de pe ele. (§. 58 art de lege XIV din 1913).

În contra acestor liste, — ce privește persoana sa, — fiecare poate reclama. Afară de aceasta, celce e trecut în listele provizorii, e îndreptățit în cercul de alegere în care e trecut ca alegător, să atace prin reclamație orice primire sau ștergere făcută în listă.

Reclamațiile se pot înainta în scris dela 16 Mai până inclusive 30 Mai.

Reclamantul e dator să motiveze reclamația, să alăture respective să producă documente de dovedire, care pot fi procurate de singuratici, iar cu privire la dovezile, care nu pot fi procurate de singuratici, e dator să facă indicarea astfel, ca ele să se poată afla.

Datele referitoare la dare, primăria comunală e datoare să le pună imediat la dispoziția celui ce vrea să reclameze.

Reclamația poate fi bazată și pe astfel de schimbări, care s'au ivit dela conscriere încoace. În reclamație se pot înșira și dovezi nouă.

Fiecare reclamație se poate referi numai la câte o persoană. (§. 59 art. de lege XIV din 1913).

Reclamația este a se adresa comitetului central-electoral comitatens, și în orașul Szászsebes a se înainta la primarul orașului, în comune mari la primăria comunală, în comune mici la notarul cercual.

Dacă reclamantul dorește, i se dă revers despre înaintarea reclamației.

Reclamațiile sânt a se expune în fiecare zi spre vedere publică în localitățile și orele amintite, începând dela înaintarea lor până inclusive la 14 Iunie 1918, și se pot decopia, pe lângă observarea dispozițiilor de mai sus. (§. 60 art. de lege XIV din 1913).

Asupra reclamațiilor pot înainta observări toți aceia, cari în sensul dispozițiilor de mai sus au drept de reclamare începând dela 16 Mai până inclusive la 14 Iunie 1918.

Observările sânt a se adresa comitetului central electoral și sânt a se înainta, în orașul Szászsebes, la primarul orașului, în comune mari la primăria comunală, în comune mici la notarul cercual, și pentru fiecare reclamație separat.

Nagyszeben, în 27 April 1918.

Comitetul central electoral al comitatului Szeben.

Schöpp m. p.
prezident.

Mihály m. p.
notar.

„PEATRA“.

banca economică-comercială, societate
pe acții în Sibiu.

gazdasági-kereskedelmi és hitelbank
részvénytársaság Nagyszeben.

Convocare repetită.

Domnii acționari ai institutului
«Peatra», bancă economică-comer-
cială și de credit, societate pe acții,
se invită conform §§-lor 15—26 ai
statutelor societății la a

III-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sibiu, Duminecă,
în 19 Maiu 1918 st. n. la 2 ore p. m.
în localul băncii Str. Sporer Nr. 28,
eventual restaurantul Rudolf Fetscher
Str. Urezului Nr. 14.

Obiectele:

1. Deschiderea și constituirea adu-
nării (§. 21).
2. Raportul anual al direcțiunii,
bilanțul anului de gestiune 1916 și
1917, și raportul comitetului de supra-
veghiere.
3. Distribuirea profitului curat și
darea absoluturului.
4. Alegerea alor doi membri în
direcțiune.
5. Alegerea comitetului de supra-
veghiere (9 membri).
6. Raportul direcțiunii referitor la
întreprinderi comerciale.
7. Aprobarea regulamentului de
serviciu al funcționarilor.

Domnii acționari, cari în sensul
§§-lor 18 și 19 din statutele socie-
tății voiesc să participe la adunare
în persoană sau prin plenipotențiat,
sunt rugați a-și depune acțiunile even-
tual dovezile de plenipotență cel mult
până Sâmbătă în 16 Maiu a. c. la 12
ore din zi.

Dacă în ziua sus numită nu s'ar
întâlni membrii cu acțiunile recerute
conform §-lui 25 din statute, aduna-
rea generală se va ține fără altă con-
vocare și fără considerare la numărul
celor prezenți.

Sibiu, în 7 Maiu 1918.

Direcțiunea.

Nr. 217/1918

(100) 1—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea postului de paroh
din parohia de cl. III Panc cu filia Săliște,
din protopopiatul Dobra, se publică con-
curs cu termen de 30 zile dela prima pu-
blicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest
post sânt cele fasonate în coala B. pentru
întregirea dotațiunii dela stat.

Petițiunile de concurs, instruite cu
documentele prescise, să se înainteze sub-
semnatului oficiu protopresbiterial, iar con-
curenții să se prezinte cu prealabila incu-
noștiință a subsemnatului în parohie spre
a face cunoștiință cu poporul.

Dobra, la 15 Aprilie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. român al
tractului Dobra, în conțelegere cu comi-
tetul parohial.

Ioan Morariu,
protopresbiter.

Mulțumită

Pe cale publică aducem mulțu-
mită tuturor acelor, cari au participat
la înmormântarea neuitatului nostru
tată, soț și frate Nicolae Cothișel,
fost primar în comuna Certege, mul-
țumind și frumosului cor din Câm-
peni. Și tuturor preșinilor și cunoscu-
ților, cari din diferite cauze nu au
putut participa în persoană, însă au
participat în scris.

Certege, la 5 April 1918.

Constantin Cothișel și familia,
paroh ort. rom. (101) 1—2

Ismételt meghívó.

A «Peatra», gazdasági-kereske-
delmi és hitelbank részvénytársaság
t. c. részvényesei az alapszabályok
15—26 §§-sai értelmében ezennel meg-
hívatnak a Nagyszebenben 1918 évi
kedden május hó 19-én d. u. 2
órákor a bank helyiségében Sporer
utca 28 szám, esetleg a Fetscher Ru-
dolf vendéglő termében Rizskása utca
14 sz. alatt megtartandó

III-ik rendes közgyűlésre

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása és
alakulása (az alapsz. 21 §-a értel-
mében).
2. Az igazgatóságnak az üzleti
évről szóló jelentése, az 1916 és 1917
évi mérleg és a felügyelő bizottság
jelentése.
3. A tiszta nyereség felosztása
és a felmentvény megadása.
4. Két igazgatósági tag vála-
sztása.
5. A felügyelő bizottság vála-
sztása (9 tag).
6. Az igazgatóság jelentése keres-
kedelmi ügyekre vonatkozólag.
7. A tisztviselők szolgálati szabá-
lyzatának jóváhagyása.

A részvényes urak kik a társaság
18 és 19 §§-sai értelmében a köz-
gyűlésen személyesen vagy megha-
talmazottjaik útján szándékoznak részt
venni, felkéretnek, hogy részvényeiket
és esetleg meghatalmazási okmányai-
kat az intézet pénztáránál legfeljebb
szombatig 1918 május hó 16-áig d.
e. 10 óráig bezárólag helyezték.

Hogyha fent nevezett napon nem
jönnek össze a tagok az alapsza-
bályok 25. §-a értelmében megkivánt
részvényekkel, a közgyűlés más meg-
hívó mellőzésével és a megjelentek
számára való tekintet nélkül fog meg-
tartatni az említett helyiségben.

Nagyszeben, 1918 május 7-én.

Az igazgatóság.

Ad. Nr. pp. 365/1918.

(94) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh
în parohia de clasa a II-a Bentița cu filia
Sec, devenită vacantă prin moartea fostului
paroh Augustin Cupșa, prin aceasta se
deschide concurs cu termen de 30 zile dela
prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest
post sânt cele fasonate în coala B. pentru
întregirea dotațiunii dela stat.

Cereri de concurs, instruite conform
regulamentului, se vor înainta subsema-
natului oficiu în termenul sus indicat, iar con-
curenții sânt poftiți, ca pe lângă prealabila
incunoștiință a subsemnatului, să se pre-
zinte la biserică în vre-o Duminecă sau
sărbătoare, ca să fie cunoscuți din partea
poporului.

Cluj, la 28 Martie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al
Clujului, în conțelegere cu comitetul pa-
rohial.

Tullu Roșescu,
protopresbiter.

De vânzare

Un car de boi, o mașină de tocat
paie, cam o sută bucăți scânduri
folosite, 30 bucăți trunchi de stejar,
— toate în bună stare, — se vând
cu prețuri ieftine.

Lămuriri se dau în Sibiu, Hon-
terusgasse Nr. 11, etaj, între orele
2 și 4 după amiază. (102) 1—2

Nr. 71/1918 Of. prot.

(96) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh
din parohia de clasa a II-a din Ciceu-Gur-
gești prin aceasta se publică concurs cu
termen de 30 zile dela prima publicare în
«Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest
post sânt cele fasonate în coala B. despre
întregirea dotațiunii preoțești prin ajutor
de stat.

Concurenții au a-și așterne rugăile
concursuale, instruite conform normelor
în vigoare, la subsemnatul oficiu proto-
presbiterial în derminul deschis indicat mai
sus, și a se prezenta în timpul regulamen-
tar, pe lângă prealabila incunoștiință a
subsemnatului protopresbiter, în vre-o Du-
minecă ori sărbătoare la biserică parohială
spre a cânta, predica și a se face cunoscut
credincioșilor.

Deș, la 9 Aprilie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al
tractului Deș, în conțelegere cu comitetul
parohial competent.

Teodor Hermann,
protopresbiter.

Nr. 310/1918.

(95) 1—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea postului de paroh
în parohia de clasa a II-a Jac cu filiile
Romita și Bred se deschide concurs din nou
cu termen de 30 zile dela prima publi-
care în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest
post sânt cele fasonate în coala B. pentru
congruă. Doritorii de a ocupa acest post
au a-și așterne rugăile instruite conform
normelor din vigoare la subsemnatul oficiu
protopresbiterial în termenul deschis și a
se prezenta poporului în vre-o Duminecă
sau sărbătoare pentru a cânta, predica și
eventual a servi, având a-și anunța pre-
zentarea și protopresbiterului.

Fizeșanpetru, 19 Martie (1 Apr-
lie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. român al
tractului Unguraș în conțelegere cu comi-
tetul și sinodul parohial competent.

Pavel Roșca,
protopresbiter.

A viz.

Am onoare a aduce la cunoștiință
On. public din loc și jur, că în casele
proprie din Str. Turnului (Saggasse)
Nr. 48 am deschis cu 1 Maiu st. n.

grădină de vară,

unde servesc cu tot felul de beuturi:
vinuri excelente, bere (de Steinbruch
și Trei Stejari) și rachiuri, pe lângă
prețuri moderate. Rugând P. T. public
pentru binevoitorul sprijin, rămân

Cu toată stima: (93) 2—2

Traian Marian, restaurator.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu-
Nagyszeben se află de vânzare:

Seminte din agrul lui Cristos

cuvântări bisericesti pe toate Duminecile
și sărbătorile de peste an, precum și la
casuale bisericesti, publice și private

de

Zacharia Boiu, fost asesor consist., etc.

Tomul I: Cuvântări la Duminecile de peste an.

Tomul II: Cuvântări la praznicele și sărbătorile
de peste an, precum și la casuale
bisericesti.

Tomul III: Cuvântări bisericesti la înmormântări,
parastase și alte festivități funebreale.
Adaus de texturi biblice pentru cu-
vântări funebreale.

Cuvântări funebreale și memoriale.

Prețul: de fiecare tom 3 Coroane plus
porto postal recomandat 60 fil.

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16—36.

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericesti

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștel.

Se află de vânzare la Librăria Arhi-
diecezană în Sibiu-Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor.
250, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

A apărut și se află de vânzare la Librăria
: Arhidiecezană din Nagyszeben — Sibiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților ro-
mâni și ale elevilor seminariilor

de

Aurel Popoviciu,

duhovnic-econom seminarial, instructor de cân-
tări bisericesti și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiece-
zan prin decisiu din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 Cor.
plus 50 fil. porto, recomandat.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu,
: Nagyszeben, se află de vânzare :

Dr. Petru Șpan

conferență citită la congresul învățăto-
: rilor gr.-or. români din Biharia :

de

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

In „Biblioteca meseriașilor români“

au apărut:

Nr. 1. A. Kotzebue: Nepotul răsfățat,
farsă în 5 acte (după o tradu-
cere a lui Ioan St. Șuluțiu, pre-
lucrată de T. V. Păcățian) . . . —60

Nr. 2. I. Nestroy: Pribegii, comedie din
viața meseriașilor în două acte,
localizată de Dr. Seb. Stanca . . . —50

Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor,
îndreptar pentru începători și
pentru cei ce voiesc a se ocupa
cu editura, trad. de Radu P.
Bărcănu . . . —60

Nr. 4. Ioan Lupean: Bucovină n'a în-
vățat și umbra la înșurat, sau
Vlăduțul mamei . . . —40

Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierile vieții.
Partea I. Carierile economice,
industriale și comerciale . . . —60

Se pot procura dela Librăria arhidie-
cezană, Sibiu.

In editura comisiunei administrative a
tipografiei arhidiecezane, în traducere romă-
nească, făcută de dl T. V. Păcățian a apărut

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui G. S. Petrow, în care
carte sunt tratate cu multă putere de con-
vingere temele următoare: Principiile funda-
mentale ale civilizațiunii. Educarea conștiinței în
spirit creștinesc. Degenerarea morală. Subli-
mitatea evangheliei. Împărăția lui Dumnezeu.

Se află în depozit spre vânzare la Li-
brăria arhidiecezană din Sibiu. Prețul unui
exemplar e 1 cor. 50 fileri plus 15 fileri porto
postal.

Revânzătorilor li se dă 20%, rabat.